

א) נגלה ט. יבמות יט. טה. שמונת לג. א) ג'ביד יקו. א) ב"מ יב. ג'יטן ל. ג) ד) נ"ז. ד"ה אפשר ללמס ולמודו. א) ז"ל שהיט, א) שלל לא חלופיו ליד ז"ק. א) מנאן שיך לז"ב. א) זבעלס הסיך ואחרי מהיך ספק מעשר אין סון ז"ק. א) ז"ל דלל קיאלת השס דדיה טו' ללמס ממה נפסך טו, א) דחי אפשר ללמס אינו קדוש ז"ק. א) ז"ל שהיט, א) ונבערין עיך כפנת פירש פירי של תמר שאינו מתגבל לעלס.

—◆◆—

הגהרות הב"ח

א) ב"ב הכא נמי ליפלגו: ב) רש"י ד"ה וזהו משמין וכו' זיפה השומן מחבירו ואותו: א) ד"ה וזיין וכו' ללגי ואלו בסריקין דין טו הק"ד: ד) ד"ה שחיבי וכו' דהא לא ביה חליפיו: א) תוב' (נדק הקודס ד"ה אפשר וכו' הוא קדוש כיון דאי אפשר לצמצם אינו קדוש כ"י:

—◆◆—

מוסף רש"י

עד דאכלת כפניתא. תמריס כבבל שחיט מעדן עמקו ולא היית עוסק כמורה ומקנתו היה (הש"ס ב"ב א). עשר שאינו זוכה כדוכה. בתקופות הרבה מפני תקנה עשו כך, לר' יוסי (גיטין נט): א) המנקה כדלש היות ועלוות חיות ועופות ומזלזת הרש, ועבירות (כאן) כל שעליוסו כד כהן פטור מן הממנות, ובמנהל דמיס אוחזין (ב"מ יב) שזכור את הפועל ילקט טב אחרי, ולש"ס שאין זכה לקטן שעלווה מוכה, ויבטלן יט לומר מפני תקנה עשו (גיטין ז).

—◆◆—

שיטה מקובצת

א) אלא דרבי"ע להני תנאי אפשר: א) אומר תהאן בבור: א) כחוש אות ה' נחוק: א) א"ל אדאכלת כפניתא כבבל הרגימנא אגן הכא מסיפא: א) לידיון דוכה שניוה רבנן כמאן כר' זבניה נחליה לישראל: א) חליפו ביד וכו'ל לקמן בסמוך: א) כהן נמי: א) הכי והא תני: א) השור האחד מחבירו: א) ומעדן את עצמו: א) ומתדנא ליה ניהלך: א) דריה הוא שרייה חיבת ניהור נחוק: א) שאין חליפו ביד כהן שלא נטל כהן כלום תחתיו כגון תמני דקתני זכר: א) בחליפו ליד: א) טע אין ס"א האחד עשר קדוש: א) טע זה דרל קריאת: א) קאי אר' יוסי דבפ': א) אחרינא הוא משום: א) למאי דפרישה: א) דהתם כחידאיה כרי' יוסי אמר' לא מוקמינן:

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

סבר לה כר' יוסי הגלילי. וקא מיבעיא לן לרבנן: **אי אפשר ללמס**. הילכך לא היו עורפין דכל אחת ואומרת אני איני קרובה: **אפשר ללמס**. וקרובה אפילו קרובות: **ויטנו**. כדפרשינן לעיל^א: **דכוני ענמא אפשר ללמס**. דכרבי יוסי הגלילי סבירא להו: **מאי הוי עלה**. אליבא דרבנן: **שמי עגלות**.

לחפשי ללמס וקרובה אפי' קרובות: **ליוסי סרפי**. דהא לא מני לאתנווי דהא שתייהן שוות: **א"א ללמס**. הילכך מנז לאתנווי: **הואו דרביא נפק ברישא**. דמרוז בריאותו קדם את אחיו: **הכהן נוטל כחוש**. לרבי עקיבא: **והא משמנים סנו**. דמשמע מה שיפה א) א) השור מחבירו ואותן דמיס יחלוקו: **אדאכלת כפניתא כבבל**. בעוד שהייתה^א אוכל תמריס **כבבל ומעדן** א) עצמך: **סרגימנא**. להאי מילתא דר' עקיבא דייקנא לה מסיפא: **דכי הדדי פליגי**. דלתרווייהו יהא חלק בשניהם ה"ג יחלוקו את החי: **שומן יהא זניינהן**. מה שאחד שמן יפה מחבירו יהא נוטל בזניהם ועליו יבאו לדין ויטעון ישראל לכהן אייתי ראיה כו' כי היכי דסבר ר' עקיבא כסיפא המוציא מחבירו עליו הראיה: **מאי טעמא דר"מ**. דקתני סתמא דמתני' חייב במתנות: **אי כבוד הוא כוליה דידי**. והאי דשקיל אנא הוי חולין ומהדרנא יט' לך ניהלך ושקילנא מתנות מייניה: **עשו שאינו זוכה כדוכה**. אש"ס שלל זכה כהן דהאיך דהא לא מטא לדיה מעולס עשאוהו כאליו זכה צו הואיל ומעיקרא הוה שייכא זיה יד כהן דשנתא לדיה יט' נינהו שויה רבנן כמאן דמטא לדיה לשום כבורה: **וזיין ליה לישראל כמזמיה**. והדר שקליה לאיך חילופיה וככור שמכרו כהן לישראל פטור מן הממנות דאיתקש ללגי ואיל א) צפרקא קמא (לעיל דף יב): **בספק כבוד** א) שאין א) חליפין ביד כהן. **שלא נטל כלום תחתיו כגון דקתני לדיה** א) זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום והאי זכר ספק כבוד הוא שמא יארה נקבה תחלה וירעה ויאכל בזמנו לבעלים: **שחיבי כממנות**. דהכא ליכא למימר עשאוהו כמי שמכרו כהן לישראל דהא לא א) זכא יט' בחליפין ליד כהן כלום: **אי מחייבה ליה**. ללסק ככור כממנות אחי למימר חולין גמור הוא ואלו למישרי בגיזה ועבודה: **ומי מליס אמרי**. דטעמא דרבי יוסי משום גיזה ועבודה הוא: **א) בספק מעשר**. כגון שספק אחד מן המועשרין לתוכס דלמרינן צפ"ב (לקמן דף נח): **כולס ירעו עד שיסתאבו ויאכלו כמזמן לבעלים** א). ספק מעשר אין כהן זכא עליו משני דלדין דלס מעשר הוא אין לכהן חלק צו דמעשר קרב שלמים ונאכל לבעלים: **ומי מליס אמרס הכי**. דטעמא דרבי מאיר משום שלא תשתכח תורת מתנות: **כל**

א) קא משמע לן ומי מצית אמרת הכי א) והתני סיפא שהיה רבי יוסי אומר

יה. פרק שני בכורות

ללמס אותו שקדם הוי עשירי אפי' ישחוק צו והוה ליה כאליו קרא לעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי דאין אחד עשר קדוש שלא נעקר שם עשירי ממנו וכן דהיא דסוף פ"ב דחולין (דף נח): **דמתת אמו פרט ליתוס דלוקומנא** זבה פירש למיתה וזה פירש לחיים וכן צפרק

זבהמה המקשה (חולין דף עז.) גזי הא דעבי רצח הלכו צאצרים אחר הרוב ויש לדחות הויא דלקמן צפרק צמרא (דף ס:) דלפילו סבר אי אפשר ללמס כיון דאין יכול להכיר אי זה קדם משהו לחבירו ומכיון לקרות שניהם עשירי וצבת אחת קראס לא דמי לקרא לעשירי עשירי ואח"כ לאחד עשר עשירי וצסמוך דקאמר התם דכל צבת אחת תרווייהו קדשי לאו ממש צבת אחת צלמזוס אלא כדפרשינן ומיזה קשה דצעירוצין פרק מי שהולאוהו (דף ג.) וצפ"ב דקדושין (דף נה.) פריך מזה דילאזו שנים צעשירי לרצה דלמר כל שאינו זכה אחר זה אפי' צבת אחת אינו ומשמע דקשה ליה דהוה לן למימר דכיון דזוה אחר זה אין יט' האחרון קדוש צבת אחת לא יהא קדוש לא זה ולא זה כמו מקדש אשה ואחומה והיאך יכול להיות זה שט"ז דל קריאת שם לדיח מהכא כיון דלוי אפשר ללמס וממה נפשך עשירי מאליו קדוש וי"ל דמצמרא פריך היאך הוא א) הקדוש כיון^א דאינו קדוש אלא מתמת דיבורו:

אדאכלת כפניתא כבבא^א

כרגימנא. פירש צקונטרס בעוד א) שהייתה אוכל תמריס כבבל ומעדן את עצמך טרחנו ליישבה וכן פירש רבינו שמואל צפ' בית כור (צ"ג דף צו קו): וקשה דהוה ליה למנקט תמריס דכפנייתא הוא לשון גריעותא כדלמר בריש ככל מערצין (עירוצין דף כח): דכפניות אין ניקחות כצקפ מעשר אלא אומר דה"פ מוטב שהייה לך להיות אללי ולטרות זבלכה ולפרשה משהייתה אוכל כפניות כבבל א) **עישן את שאינו זוכה כדוכה**. הא דלמר כסוף כל הגט (גיטין דף ג.) גזי מלוה מעות את הכהן ואת הלוי להיות מפריש עליהם ממלקס הא מני ר"י דלמר עשו את שאינו זוכה כוכה ארבי יוסי דהכא קאי כוליה חד טעמא הוא דהתם נמי חליפו ביד כהן שהרי נתן לו המעות ולא קאי יט' ארבי יוסי צפ' שנים אוחזין (צ"מ דף יב.) גזי השוכר א) כמאן דמטא לדיה זבניה לישראל במזמיה א"ר אלעזר הכל מודים בספק כבוד שאין א) חליפין ביד כהן שחיוב במתנות הכל מודים מאן ר' יוסי פשיטא עד כאן לא קא פטר ר' יוסי התם אלא דחליפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה אבל אין חליפין ביד כהן לא מהו דתימא טעמא דרבי יוסי דקסבר דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה לדי גיזה ועבודה אע"ג דאין חליפין ביד כהן

עין משפט ונר מצוה

בבא א מיי' פ"ט מהל' רוח הג'מ':
ג ב מיי' פ"ה מהל' צבורות
הל' א טושיע יויד סי' שח סעי' א:

—◆◆—

רבינו גרשום

סבר לה כר' יוסי. ואמתי לרבא לא ידיעין דתנא קמא סבר אי אפשר לצמצם והויין שתיין רחוקות כדאמרן בתנור: ותיסברא. ליתנא קמא אי אי אפשר לצמצם אמ כן לא סניא דלא הוייאי חדא קרובה: יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו. אם אני הקרובה תבא העגלה עלי ואם תחרתי הקרובה תבא עליה: מאי הוי עליה.

לרבנן אפשר או אי אפשר: אלא ש"מ אי אפשר לצמצם קסבר ומשום הכי יביאו אחת ויתנו כדאמרן: אמר ר' חייא משה דר' יוחנן משמנין דאמר ר' עקיבא היינו שימשו איהו הוא לחכוש מן האחד וישול הכהן כחכוש כלבד: א"ל ר' חייא לר' יוחנן. בשעה שלמד זה הלכה ממנו: והא אנן משמנין תני. דמשמע שחלקן בעליו בשוה: כפנייתא. תמריס דעים: מסיפא. מרוקיא דסיפא המוציא מחבירו ע"ה דאי ס"ד משמנין בנייהן לחוק הכל בשות כסיפא: אלא נמי ליפלגו בשוה: אלא מאי משמנין. שמן יהא בנייהן. כלומר דסבירא ליה לר' עקיבא דיד כהן על התחתונה דשמן כחוש על השומן שחברו מוטב מזה

הוא בנייהן ואמר לו ישראל אייתי ראה יהאי בכור ושקול ואי לא לית לך תו מרד: מיט' דר' מאיר. דפחריי במתנות. א) לר' עקיבא לא צריך למיבני מיט' מחייב משום דכיון דמצריך ליה רעייה ומסתאב ודאי דינו שהיא חייב במתנות הואיל ואסתאב ליה אלא לר' מאיר דלא מצריך ליה ליסתאב אמאי מחייב במתנות הא אמתי יש לו דין כבוד עליו: אמר ר' יוחנן הואיל וכהן בא עליו מב' צדדין כו'. את שאינו זוכה ב"י לא נסתאב חייב במתנות: ואית ספרים דתבוב בבו' מיט' דר' עקיבא ומתריצי נמי לטעמה הואיל ובא עליו כהן כו': עשו את שאינו זוכה בו כהן שהוא ביד ישראל שפטור מן המתנות כדוכה באותו שהוא ביד כהן שפטור ואצ"ג דלא זכה ביה באידין שרייה רבנן כמאן דוכה ביה וחסוב כמו שמכרו לישראל בכור במזמו בשביל זה שזכה בו כהן לעצמו נמצא שחליפיו דאותו של ישראל הוא ביד כהן ומכר לו הכל הגוף והמתנות הילכך פוטו ר' יוסי: הכל מודים בספק כבוד שאין חליפין ביד כהן. כגון ספק זכר ונקבה דאין כאן לכהן כלום אותו ודאי חייב במתנות: מהו דתימא טעמא דר' יוסי. לוא משום חליפין אלא משום דאי מחייבת ליה במתנות סבר חולין

א) דכי רבינו אינו מוני דהלל לכאורה סתם ממני דהוא ר"מ ור"י שניהם אליבא דר"ע ור"ע נמלקו ול"ה השני ירעה עד שסתאב ור"ע.

